

Van leegstand naar clustering

CEES VAN RIJSDAM

In februari 1977 verschijnt een rapport, getiteld: “Leerlingprognoses basisonderwijs Gemeente Eemnes”. In de prognose wordt op basis van het aantal leerlingen een doorberekening gemaakt naar het aantal groepen en daaraan gerelateerd het aantal noodzakelijke onderwijsruimten en verwachte leegstand.

De conclusie uit deze berekening luidt als volgt :

Jaar	Leegst.	In	tekort	in
1998	6	3 scholen	2	2 scholen
2011	7	4 scholen	1	1 school

Enkele opmerkingen bij deze conclusie:

- leegstand tot 2011 zal verminderen met 1
- de Wegwijzer zal 1 lokaal tekort komen
- meerdere scholen zullen leegstand gaan vertonen

Vierkante Bosje, perceel clusterschool (2005).

Tot in lengte van jaren zal er een leegstand zijn van minimaal 6 lokalen. Dit is financieel voor zowel een schoolbestuur als de gemeente zeer onaantrekkelijk. Bekeken moet worden of hiervoor een acceptabele oplossing kan worden gevonden. Het instellen van een “Werkgroep Leegstand” wordt dan ook wenselijk geacht. De opdracht aan de werkgroep moet zijn om mogelijkheden aan te dragen om leegstand en/of de nadelige consequenties daarvan op te heffen of te verminderen. Door het Prot. Chr. Bestuur zal gevraagd worden of mevrouw Schouten en de heer Van Rijdsdam zitting willen nemen. Door het Rooms-Katholieke bestuur de heer Pijnappel en door het Openbaar bestuur de heer Zoetman. Door de gemeente zal een opdracht worden geformuleerd waarbij aandacht zal worden gevraagd voor ideeën voor de korte, middellange en lange termijn.

Namens de gezamenlijke schoolbesturen schrijft de burgemeester mevr. L.A. Snoeck-Schuller op 16 mei 1997 het volgende: “De schoolbesturen van de Openbare, Protestants Christelijke en Rooms Katholieke basisscholen in de gemeente Eemnes, overwegende dat:

- a. de capaciteit van 3 Eemnesser basisscholen, t.w. De Zuidwend, de Hink Stap Sprong en het Noorderlicht in zijn totaliteit een leegstand van 6 lokalen geeft;
- b. de capaciteit van 2 basisscholen, t.w. De Wegwijzer en de Mariaschool in zijn totaliteit een tekort van 2 leslokalen geeft;
- c. de onder a. en b. weergegeven situatie zich gelet op de opgestelde prognoses tenminste zal blijven bestaan gedurende 12 jaar

verzoeken de door hen aangezochte leden van de “Werkgroep Leegstand” hen te adviseren over de mogelijkheden om de in de overwegingen weergegeven leegstand en het tekort op te heffen, te beperken of te voorkomen, en geven daarbij aan dat een eindadvies zal worden uitgebracht voor uiterlijk 1 juli 1997”.

In september 1997 brengen de leden van de werkgroep hun eindrapport ter tafel en geven een toelichting op hun advies waarin zij pleitten voor de gedachte van de vorming van een clusterschool voor de drie scholen in de Zuidbuurt, en in afwachting van ervaringen m.b.t. deze clusterschool na te denken over een clusterschool in de Noordbuurt. De mogelijkheid van één groot schoolgebouw achtten zij niet juist vanwege de weinig realistische opties. Het eindrapport wordt dan voor kennisgeving aangenomen, de leden worden bedankt en door elk bestuur afzonderlijk zal onderzoek moeten worden gedaan naar de financiële consequenties van leegstand zowel op korte als langere termijn. Als met name door de schoolbesturen een positieve uitspraak is gedaan met betrekking tot de vorming van clusterscholen, zal voor de gemeente als lokale over-

Schetsontwerp clusterschool 22-10-2004 (Architectenbureau Jan Weeda).

heid het realiseren van deze mogelijkheid opportuun worden (locaties, financiële haalbaarheid, wenselijkheid, e.d.)

Het eindrapport vermeldt onder optie 4: clusterscholen:

Uitgangspunt is om te komen tot één of twee “drie-deuren-scholen” in Eemnes. In één gebouw worden dan drie scholen gehuisvest. Ieder met hun eigen voorzieningen (ingang, schoolplein en hal en andere noodzakelijke ruimtes). Gezamenlijk gebruik van speel/gymzalen moet wel worden overwogen. Voor de Zuidbuurt geldt het volgende: op korte termijn zijn er 17 lokalen nodig, op langere termijn 16. Op geen van de bestaande locaties kan dit gerealiseerd worden. Een nieuwe locatie is derhalve benodigd. De drie bestaande terreinen komen vrij voor andere doeleinden.

In februari 2003 verschijnt een “Projectplan Clusterschool Eemnes”, met vermelding van de projectstructuur, de werkwijze en de planning. De werkwijze omvat de volgende punten: architectkeuze, programma van eisen, beheersconstructie en de formele binding van partijen. Het programma van eisen zal aangepast dienen te worden met name op het gebied van hedendaagse onderwijskundige vernieuwingen; tevens is er sprake van een nieuwe organisatie, t.w. de Stichting Kinderopvang Nederland (SKON). De formele binding van partijen kent het volgende uitgangspunt: voor de schoolbesturen biedt de verordening voorzieningen huisvesting basisonderwijs het geëigende instrument in de vorm van een aanvraag voor vervangende nieuwbouw. Met de andere gebruikers (peuterspeelzaal en kinderopvang) dient door de gemeente een privaatrechtelijke overeenkomst te worden gesloten. De planning hanteert voorshands het vol-

gende tijdpad: vanaf februari 2003 gaat de stuurgroep van start, in juli verschijnt een voorlopig ontwerp, in oktober: opstellen van een bouwplan, in april 2004: start van de bouw, voorjaar 2005: oplevering en in augustus 2005: ingebruikname clusterschool.

In maart 2005 wordt de Startnotitie Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het basisonderwijs Eemnes besproken. Enkele belangrijke items willen we noemen:

Kwaliteit huisvesting: de twee oudste scholen, De Wegwijzer (1970) en De Zuidwend (1969) zijn in slechte staat en zullen binnen afzienbare termijn, samen met de Mariaschool verhuizen naar de clusterschool. Onderwijskundige vernieuwingen houdt o.a. het volgende in: in 2002 stelde het Rijk middelen beschikbaar om schoolgebouwen aan te passen aan onderwijskundige ontwikkelingen; het gaat o.a. om de volgende punten: communicatietechnologie (ICT), Weer Samen Naar School (WSNS), de Leerlinggebonden financiering (lgf) en werkplekken voor de docenten. De beschreven ontwikkelingen vereisen niet zozeer grotere lokalen maar wel de beschikking over meer kleine ruimten voor andere activiteiten.

Huisvestingsbeleid: vanaf 1996 is er door meerdere bureaus en adviescommissies aanbeveling gedaan om in overleg met de schoolbesturen te komen tot een oplossing, waaronder clustervorming van schoolgebouwen; het idee voor de clusterschool werd hiermee geboren. In 2003 werd door de raad besloten tot realisatie van een clusterschool ten behoeve van drie basisscholen ten zuiden van de Laarderweg, in combinatie met naschoolse opvang. In 2000 werd in De Zuidwend een leeg lokaal omgebouwd tot ruimte voor kinderopvang. Toen er vervolgens in de Mariaschool uitbreiding plaatsvond, zijn daar vervolgens drie noodlokalen geplaatst. Het noodlokaal dat bij De Wegwijzer staat werd gerenoveerd (2003). Op dit moment zijn alle lokalen van de drie scholen in de Zuidbuurt in gebruik.

De clusterschool wordt dus het nieuwe onderkomen van de Mariaschool, De Wegwijzer en De Zuidwend. Ook de naschoolse opvang van de SKON krijgt een plaats in de clusterschool. De clusterschool zal worden uitgerust met 20 groepsruimtes (lokalen). Dat is het aantal lokalen waar de scholen toen recht op hadden, plus drie wissellokale die naar gelang de behoefte door verschillende besturen kunnen worden gebruikt. Naar verwachting zal de clusterschool begin 2007 worden opgeleverd.

De clusterschool biedt een goed voorbeeld hoe afzonderlijke schommelingen in leerlingenaantallen opgevangen kunnen worden in wissellokale die voor de verschillende scholen beschikbaar zijn.